
Marija Fabjančič
Zamenjava zbornika *Traditiones*

Jubilejni letnik glasila *Traditiones*, Zbornik Inštituta za slovensko narodopisje ponuja lepo priložnost, da osvetlimo pot slovenskega strokovnega glasila v svet.

V prispevku se bomo omejili samo na zamenjavo zbornikov *Traditiones*, ki je najpomembnejša pot do strokovnjakov. Zamenjava publikacij namreč omogoča prodor slovenske znanosti v svet in njeno uveljavitev, hkrati pa tudi dotok tujega znanja k nam.

Biblioteka Slovenske akademije znanosti in umetnosti skrbi, da zamenjava tako zbornika *Traditiones* kot vseh drugih publikacij, ki jih izdajata Slovenska akademija znanosti in umetnosti in Znanstvenoraziskovalni center SAZU, nemoteno poteka. Celotna zamenjevalna mreža Biblioteke SAZU je bila ob koncu leta 1995 razširjena na 81 držav sveta in je zajemala 1.531 naslovnikov (99 v Sloveniji in 1.432 v inozemstvu), kar je zagotovo daleč največja zamenjava v jugovzhodni Evropi in med največjimi na svetu.

Zborniki *Traditiones* so tako že pri prvem letniku, v letu 1972, imeli veliko prednost pri prodoru v svet, saj so se lahko vključili v utečeno in zelo razširjeno zamenjevalno mrežo. Z leti se je seveda mreža širila in gostila, tako da je od prvotnih 257 naslovnikov, ki so v letu 1972 prejeli tudi *Traditiones*, v letu 1995 narasla na 338 naslovnikov.

Prve letnike so dobili vsi tisti naslovniki, s katerimi je bilo dogovorjeno, da prejema-jo ali vse publikacije Slovenske akademije znanosti in umetnosti ali samo publikacije Razreda za filološke in literarne vede Slovenske akademije znanosti in umetnosti ali še ožje specializirano - samo etnološke publikacije. Kasneje, ko so bralci - tako strokovnjaki, znanstveniki in raziskovalci kot tudi ljubitelji etnološke vede in slovenstva nasploh - *Traditiones* spoznali, se je mreža naslovnikov razširila še na tiste, ki so zamenjevali svoje revije samo za *Traditiones* po načelu naslov za naslov.

Pobudo za širjenje zamenjevalne mreže so dajali tuji naslovniki, sami uredniki *Traditiones*, domači strokovnjaki in seveda tudi Biblioteka SAZU.

Vsekakor je zanimivo prikazati, kako se je zamenjevalna mreža za *Traditiones* širila po posameznih letih:

Leto izida	letnik	inozemstvo	Slovenija (število naslovnikov)	skupaj
1972	1/1972	245	12	257
1973	2/1973	253	13	266
1974		258	13	271
1975	3/1974	260	13	273
1976		268	14	282
1977	4/1977	273	14	287
1978		275	15	290
1979	5-6/1979	276	15	291
1980		279	15	294
1981		284	15	299
1982	7-9/1978-80	286	15	301
1983		289	16	305
1984	10-12/1981-83	292	17	309
1984	13/1984			
1985	14/1985	295	18	313
1986	15/1986	299	18	317
1987	16/1987	300	18	318
1988	17/1988	304	19	323
1989	18/1989	314	20	334
1990	19/1990	314	20	334
1991	20/1991	315	21	336
1992	21/1992	316	23	339
1993	22/1993	315	26	341
1994	23/1994	314	27	341
1995	24/1995	311	27	338

Traditiones pošilja Biblioteka SAZU 338 naslovnikom (27 v Sloveniji in 311 v inozemstvu) v 205 krajih v 49 državah na vseh celinah. Poudarek je prav gotovo na zamenjavi publikacij z Zahodom, čeprav so za etnologijo še kako pomembne povezave s slovanskimi narodi z Vzhoda. Več kot zgovorne so tudi naslednje številke:

27 naslovnikov	Slovenija,
47 naslovnikov	nekdanja Jugoslavija (od teh Jugoslavija 19, Hrvaška 10, Bosna in Hercegovina 7, Makedonija 6)
91 naslovnikov	Vzhodna Evropa (od teh Poljska 27, Češka 16, Skupnost neodvisnih držav 15, Romunija 12, Madžarska 9, Slovaška 4, Bolgarija 3, Albanija 2),
125 naslovnikov	Zahodna Evropa (od teh Italija 39, Nemčija 29, Avstrija 14, Velika Britanija 10, Finska 6, Francija 5, Švedska 5, Belgija 4, Španija 3, Danska 2, Nizozemska 2, Portugalska 2),
9 naslovnikov	Južna Amerika (od teh Brazilija 3),
31 naslovnikov	Severna Amerika (od teh Združene države Amerike 28, Kanada 2),
11 naslovnikov	Azija (od teh Ciper 4, Japonska 3, Indija 2),
1 naslovnik	Afrika in
1 naslovnik	Avstralija.

Za ilustracijo lahko navedemo, v katere kraje je razpredena zamenjalna mreža; 15 naslovnikov je v Ljubljani, 10 v Pragi, 7 naslovnikov ima München, po 6 naslovnikov Beograd, Bukarešta, Dunaj, Krakov in New York, 5 naslovnikov je v Vidmu, po 4 naslovnike ima Brno, London, Moskva, Poznanj, Sarajevo, Skopje, Turku in Zagreb, po 3 naslovnike ima Berlin, Čedad, Gradec, Milano, Nikozija, Novi Sad, Priština, Sofija, Stockholm, Trst in Varšava, po 2 naslovnika ima Bratislava, Bruselj, Budimpešta, Celovec, Cluj, Debrecen, Edinburg, Firence, Gorica, Göttingen, Hamburg, Helsinki, Kato-vice, Kijev, Lodž, Lublin, Marburg/Lahn, Maribor, Niš, Pariz, Piran, Rim, Sankt-Peterburg (Leningrad), Temišvar, Tirana, Torunj, Tübingen, Valjevo in Vroclav.

(Poimensko so navedene le tiste države ali tisti kraji, kjer sta vsaj 2 naslovnika.)

Celotni seznam naslovnikov, ki vsebuje tudi vse spremembe naslovov od leta 1987 ter evidenco poslanih pošilk od leta 1990, ima Biblioteka SAZU na računalniških datotekah in kartotekah, starejše podatke pa ima shranjene samo v kartotekah. Seznam naslovnikov je bil objavljen tudi kot posebno poglavje v Letopisu SAZU, 44. knjiga: 1993 na straneh 190-226 (Ljubljana 1994).

Seznam pomembnejših naslovnikov, ki prejemajo *Traditiones* v zamenjavo:

Avstrija

Graz: Landesmuseum Joanneum. Abteilung für Volkskunde

Klagenfurt: Landesmuseum für Kärnten

Salzburg: Salzburger Landesinstitut für Volkskunde.

Richard-Wolfram-Forschungsstelle

Wien: Österreichische Akademie der Wissenschaften

Belgija

Bruxelles: Académie Royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique

Bolgarija

Sofija: Bŭlgarska akademija na naukite

Bosna in Hercegovina

Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

Češka

Brno: Akademie věd České republiky. Ústav pro etnografii a folkloristiku

Praha: Ústav pro etnografii a folkloristiku AV ČR

Francija

Paris: Bibliothèque Nationale

Hrvaška

Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti

Italija

Gorizia: Biblioteca Statale Isontina

Milano: Accademia di Scienze e Lettere. Istituto Lombardo

Padova: Università di Padova. Facoltà di Lettere e Filosofia
(per l'Istituto di Filologia Slava)

Roma: Università degli Studi di Roma «La Sapienza»,
 Dipartimento di studi slavi e dell'Europa
 Centro-Orientale. Facoltà di lettere e filosofia
 Trieste: Narodna in študijska knjižnica. (Biblioteca nazionale slovena e degli studi)
 Udine: Accademia di Scienze, Lettere ed Arti

Jugoslavija

Beograd: Srpska akademija nauka i umetnosti
 Novi Sad: Matica Srpska

Latvija

Rīga: Latvijas Akadēmiskā Bibliotēka. (Latvian Academic Library)

Madžarska

Budapest: Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára

Makedonija

Skopje: Makedonska akademija na naukite i umetnostite

Nemčija

Berlin: Staatsbibliothek zu Berlin. Osteuropa-Abteilung
 Bonn: Universitäts- und Landesbibliothek
 Frankfurt am Main: Johann Wolfgang Goethe- Universität.
 Institut für Kulturanthropologie und Europäische Ethnologie
 Göttingen: Akademie der Wissenschaften in Göttingen
 München: Bayerische Akademie der Wissenschaften
 Tübingen: Universitätsbibliothek

Poljska

Kraków: Polska Akademia Nauk
 Poznań: Uniwersytet im Adama Mickiewicza. Instytut Etnologii
 i Antropologii Kulturowej

Slovaška

Bratislava: Univerzita knjižnica

Slovenija

Ljubljana: Narodni muzej
 Maribor: Pokrajinski muzej

Skupnost neodvisnih držav

Kiev: Central'na naukova biblioteka im. V. I. Vernad'skogo AN Ukrainy
 Sankt-Peterburg (Leningrad): Rossijskaja akademija nauk

Švedska

Göteborg: Göteborgs Universitetsbiblioteket
 Stockholm: Stockholms Universitetsbibliotek

Švica

Genève: Musée d'Ethnographie

Velika Britanija

London: British Library. Slavonic & East European Collections

Združene države Amerike

Cambridge: Harvard College Library. Slavic Division

Chicago: The University of Chicago Library

Los Angeles: University of California. University Research Library

New York: Columbia University. Department of Slavic Languages

Zamenjava publikacij ima tudi nekaj slabih lastnosti, ki so v glavnem povezane s finančnimi težavami založnikov. Te povzročajo zamude pri publiciranju tekočih zbornikov in zato tudi veliko dopisovanja (reklamacije, pojasnila, opravičila) med vsemi sodelujočimi v zamenjalni mreži. Vendar ocenjujemo, da dobre lastnosti odtehtajo vse slabosti.

Za sklep moramo še enkrat poudariti, da se s slovensko knjigo širi domače znanje praktično po vsem svetu, v zamenjavo pa dobimo tuje gradivo, do katerega bi drugače le težko prišli – neredko pa sploh ne, saj je ponekod prav knjižna zamenjava edini možni način nabave.